

Cena ZSD SR tvorcom súpravy pre kreatívnu bodotlač BODO

Tvorcom drevených úžitkových predmetov a šperkov v rámci 16. ročníka súťaže Etudy z dreva odovzdali 10 cien. Za účelom zvýraznenia stolárskej práce s praktickým zameraním udeľuje Zväz spracovateľov dreva SR cenu pre tvorcov z odbornej školy. Tohtoročnú cenu ZSD SR získala **SOŠ drevárska Liptovský Hrádok** za výrobok BODO.

Autor: Dr. Anton Mrník
Kontakt: tmsm.mrnik@gmail.com
Foto: autor

Zostavu bodovej tlače vytvorili ako učebnú pomôcku pre základné školy, ale aj súčasť výučby výtvarnej výchovy na stredných školách s umeleckým zameraním. Môžu ju používať i seniori pri voľnočasových aktivitách. Má pripomenúť systém už zabudnutej modrotlače. Systém spočíva v kreativite výtvarného zadania a tvorivého grafického myslenia pri stvárňovaní rôznych výtvarných motívov. Podľa vytvorenej matrice možno motívy vytlačiť na látku.

Systém bodotlače začali vytvárať v decembri 2014 na podnet učiteľky Mgr. Alžbety Patayovej. Princíp tlače vybraných motívov rozpracoval Martin Beyer – žiak IV.B. odboru Umeleckoremeselné spracúvanie dreva. Pod technickým a technologickým vedením učiteľa odborných drevárskych predmetov Ing. Pavla Šimunku sa podujali zhotoviť jednotlivé súčasti tlačových foriem prváci – Andrej Glonek, študijný odbor Operátor drevárskej a nábytkárskej výroby a Hugo Miroslav Uličný, študijný odbor Technik drevostavieb. Zostavu BODO popisuje Ing. Pavol Šimunka: „Obsahuje 4 dvojice tlačových matric, papierové plániky odtlačeného vzoru, kolíčky na výrobu vzoru v tlačovej matrici, 6 odtieňov textilných farieb,

súpravu štetcov, handričky na čistenie štetcov a tlačových foriem, súpravu farebných fixiek, ceruzku. To všetko je prehľadne uložené v drevenej skrinke s priehradkami na prepravu a uloženie celej zostavy. Skrinka z dubového dreva má rozmery 420 x 220 mm, výšku 145 mm. Uzavretá je jednoduchým vekom.“ Prvý prototyp vyrobili budúci hrádockí remeselníci na jednoduchých ručných strojoch. Matrice boli z borovice, kolíčky do obrazcov iba vbíjali. Každý vzor mal originálnu, nemennú matricu. Vytlačený BODO obrazec obsahoval dosť kazov. Pokračovali v experimente: matrice vyrobili z buku, otvory predvrtali ručnou vŕtačkou (bez stojanu). Ďalšie matrice už vŕtali stojanovou vŕtačkou. Na výrobu ďalších učebných pomôcok BODO si zhotovili prípravok na upínanie tenkých vŕtákov do CNC frézy. Dokážu vyrobiť matrice z polotvrdej MDF dosky 100 x 100 mm, hrúbky 19 mm. Otvory podľa predlohy majú priemer 2 mm, hĺbku 12 mm. Kolíky pre vytvorenie tlačového vzoru sú z trňových nitov priemeru 3 mm. V každom rohu je otvor na osadenie kolíkov pre zafixovanie textilného predmetu počas tlače. Cez grafický TurboCAD navrhujú ortogonálne a polygonálne vzory, aj s kruhovou a špirálovou šablónou. Klasický obrazec má 12x12 bodov s rastrom 6,18 mm. Matrice na vzorovanie sú rozhodujúcim predmetom pre vytlačenie vzorov na textilnú predlohu. Ako učebnú pomôcku využívajú výrobok na hodinách výtvarnej výchovy. Podľa počítačových grafických riešení sú matrice univerzálne, s výmennou tlačových bodov do rôznych obrazcov. Umožnia vzory vytlačiť presnejšie, rýchlejšie, pestrejšie. ■

Kompletnú zostavu pre bodotlač prezentuje SOŠ drevárska Liptovský Hrádok v dubovej skrinke

